

בש"פ 4871/22 - אליהו סרוסי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 4871/22

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העורר: אליהו סרוסי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-
יפו מיום 4.7.2022 ומיום 10.7.2022 במ"ת
746-11-21 שניתנו על-ידי כבוד השופט העמית צ'
קאפח

בשם העורר: עו"ד שחר מנדלמן

בשם המשיבה: עו"ד מסעד מסעד

החלטה

1. בפני ערר על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 4.7.2022 ומיום 10.7.2022 (מ"ת 746-11-21, השופט העמית צ' קאפח) שדחו את בקשתו של העורר לשחררו מהמעצר בפיקוח אלקטרוני שבו הוא נתון.

2. ביום 1.11.2021 הוגש נגד העורר כתב אישום לבית המשפט המחוזי. על-פי הנטען בכתב האישום, ביום 20.10.2021 העורר תקף את ר' על רקעו של סכסוך כספי ביניהם. תחילה, העורר הטיח מכת אגרוף בפניו של ר', ולאחר מכן בעט באופניים שעליהם הוא עמד והפילו ארצה. לבסוף, העורר שלף סכין ודקר באמצעותו את ר' בירך. כתוצאה מהדקירה נגרמה לר' חבלה חמורה שכללה דימום מסיבי. תוך כדי הנסיעה לבית החולים הגיע ר' למצב של אובדן סימני חיים, ורק לאחר מאמצי החייאה וניתוח שכלל פתיחת חזה, ניצלו חייו. כתב האישום ייחס לעורר עבירות של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א) לחוק העונשין התשל"ז-1977, והחזקת סכין, לפי סעיף 186(א) לאותו החוק.

3. העורר נעצר ביום האירוע, ומעצרו הוארך מעת לעת. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים, ובה נטען כי קמה נגדו עילת מעצר וחזקת מסוכנות סטטוטורית שנובעת מאופי העבירות המיוחסות לו, שבוצעו לכאורה תוך שימוש בנשק קר. עוד נטען כי בידי המדינה ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר במיוחס לו, ובכלל זה סרטונים ממצלמות אבטחה המתעדים את רוב האירוע מושא כתב האישום, לצד ראיות נוספות. עוד נטען כי לעורר עבר פלילי מכביד הכולל הרשעות בעבירות אלימות, שבגינן ריצה עונשי מאסר בפועל, וכי הוא שוחרר ממאסרו האחרון עשרה חודשים בלבד קודם למעורבותו באירוע מושא כתב האישום.
4. ביום 15.3.2021 קבע בית המשפט המחוזי (השופט ש' מלמד) כי קיימות בתיק ראיות לכאורה - הן ביחס לעבירת התקיפה (מכת האגרוף והבעיטה) והן ביחס לעבירה של החזקת סכין. עם זאת, בית המשפט המחוזי קבע כי הראיות לכאורה לעבירת הדקירה הן "נסיבתיות" ו"ברמה חלשה יותר". לצד זאת, בית המשפט המחוזי קבע כי קיימת בעניינו של העורר עילת מעצר של מסוכנות. כמו כן, בית המשפט המחוזי הורה ליחידה לפיקוח אלקטרוני לבחון את ההיתכנות למעצר בפיקוח אלקטרוני במקום החלופה שהוצע, וכן הורה לשירות המבחן לערוך תסקיר מעצר בעניינו. ביום 27.3.2022 קבע בית המשפט המחוזי כי העורר יועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני, בתנאי ערבות ובפיקוח.
5. ביום 25.4.2022, ולאחר שבא-כוח העורר הציג לבית המשפט המחוזי חוות דעת של מרכז "התחלה חדשה" שממנה עלה צורך טיפולי בעניינו של העורר, הורה בית המשפט המחוזי (השופט מלמד) לאפשר לעורר לצאת פעמיים בשבוע לטיפולים במרכז זה. בשלב זה, וכדי שלא לעכב את הטיפול, חרף העובדה שתסקיר שירות המבחן טרם הוגש, הורה בית המשפט המחוזי כי הגעתו של העורר לטיפולים האמורים וחזרתו מהם תיעשה בפיקוח ובליווי אנושי.
6. ביום 29.6.2022 הוגש תסקיר שירות מבחן בעניינו של העורר. במסגרת התסקיר, התרשם שירות המבחן כי קיים סיכון גבוה להישנותן של עבירות אלימות מצד העורר, שרמת חומרתן צפויה אף היא להיות גבוהה. לצד זאת, ולנוכח המוטיבציה שגילה ביחס להליך טיפולי, שירות המבחן המליץ על שילובו של העורר בעבודה ככל שיימצא מעסיק מפקח.
7. על רקע זה, בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 4.7.2022 עתר בא-כוח העורר לכך שהעורר ישולב כעובד בעסק למשטחי עץ שאותו מנהל גיסו, תוך ביטול מעצרו בפיקוח אלקטרוני. לתמיכה בבקשתו הגיש העורר דו"ח טיפולי של מרכז "התחלה חדשה" מיום 1.6.2022 המתאר את השתלבותו בטיפול קבוצתי ופרטני.
8. בהחלטה מושא הערר דן בית המשפט המחוזי (השופט העמית קאפח) דחה את הבקשה בקבעו כי חלפו שלושה חודשים בלבד מאז עבר העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני. עוד עמד בית המשפט המחוזי על כך שהתסקיר מעלה "קשיים לא מבוטלים" ומלמד על מסוכנותו של העורר. לבסוף, הבהיר בית המשפט המחוזי כי במקום העבודה המוצע ישנם פועלים נוספים, ולפיכך לא מן הנמנע כי "קיימים מצבי עימות כבכל מקום העבודה", באופן המשליך על שאלת מסוכנותו של העורר.
9. שלושה ימים בלבד לאחר מכן, ביום 7.7.2021, העורר הגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטה האמורה, ובה נטען כי בוטל מועד ההוכחות הקרוב שהיה קבוע בתיק העיקרי, באופן המשליך על קצב התקדמות המשפט. לשיטתו של העורר, מדובר בשינוי נסיבות מהותי המצדיק עיון חוזר בהחלטת המעצר. העורר הדגיש כי המשמעות של ביטול הדיון היא חלוף פרק זמן של שנה מאז נעצר ועד לקיומה של ישיבת ההוכחות הראשונה במשפטו.

10. ביום 10.7.2022 דחה בית המשפט המחוזי (השופט העמית קאפח) את הבקשה, תוך שקבע כי "לא היה בהחלטתי [מיום 4.7.2022 - ד' ב' א] דבר וחצי דבר עם קצב שמיעת התיק העיקרי ומשכך, דחיית מועד ההוכחות אינה מהווה נסיבה חדשה".

11. הערר שבפני מכוון כלפי שתי החלטותיו האמורות של בית המשפט המחוזי. בעיקרו של דבר, העורר טוען כי העיכובים המשמעותיים בניהול המשפט בתיק העיקרי, כמו גם המלצתו של שירות המבחן על שילובו בעבודה סדירה, מהווים שינוי נסיבות המצדיק עיון חוזר בהחלטת המעצר בפיקוח אלקטרוני.

12. הדיון בערר התקיים בפני ביום 31.7.2022. בא-כוחו של העורר עמד על ההתמשכות הצפויה של ההליך. בהקשר זה הוא ציין שהמועד שנקבע לשיבת הוכחות בוטל בינתיים, וכך הדיון במשפט צפוי להתחדש רק בתאריך מאוחר בהרבה, ביום 7.12.2022, וזאת מאילוצי בית המשפט. בא-כוח העורר הוסיף כי אין מדובר במקרה שבו הועבר העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני, ולאחר מכן ביקש הקלה נוספת, אלא בהחלטה על מעצר בפיקוח אלקטרוני שהתקבלה עוד קודם להגשת תסקיר שירות המבחן כהחלטת ביניים. לבסוף, הודגש הסיכון הנמוך הכרוך במתכונת ההקלה המבוקשת - של מעצר בית לצד עבודה במקום סגור ומפוקח.

13. מנגד, המדינה טענה כי דין הערר להידחות. בהקשר זה הודגשה המסוכנות העולה מכתב האישום, המתחזקת באופן ניכר נוכח עברו הפלילי המכביד של העורר.

14. לאחר שעיינתי בהודעת הערר ובנספחיה, וכן שמעתי את טענות הצדדים בהרחבה בדיון שנערך בפני, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטותיו של בית המשפט המחוזי.

15. כידוע, המבקש לעיין מחדש בהחלטה הנוגעת לתנאי מעצרו נדרש להצביע על שינוי נסיבות מהותי שחל ממועד מתן ההחלטה בדבר המעצר (לעניין זה, ראו: סעיף 52(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996; בש"פ 6146/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (25.9.2019)). לשיטתו של העורר, העיכובים בהליך העיקרי אשר נובעים מאילוצי בית המשפט המחוזי מהווים שינוי נסיבות המצדיק הקלה בתנאי מעצרו. אכן, העיכובים האמורים מעוררים קושי שלא ניתן להתעלם ממנו. עם זאת, אין לומר שמדובר בשינוי נסיבות מהותי המצדיק בעת הזו את שינוי תנאי מעצרו של העורר, בפרט כאשר הוא עצור במתכונת של פיקוח אלקטרוני, כך שהפגיעה בחירותו פחותה. יש להדגיש עוד, כי הבקשה לעיון חוזר בהחלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 4.7.2022 הוגשה לאחר שבוטל דיון אחד בלבד - דבר שיש לו אמנם משמעות, אך קשה לומר שהוא מהווה שינוי נסיבות מהותי המצדיק את התערבותו של בית משפט זה בשיקול דעתו של בית המשפט המחוזי, אשר היה מודע לקצב התקדמות ההליך העיקרי.

16. העורר תולה את יהבו על תסקיר שירות המבחן, אשר כלל המלצה "בשורה התחתונה" לאשר את יציאתו של העורר לעבודה אם ימצא מפקח-מעסיק. עם זאת, קריאה מדוקדקת של התסקיר מעלה קושי, בהתחשב בהתרשמותו של שירות המבחן מהסיכון הגבוה להישנות עבירות אלימות מצדו של העורר. בקשר לכך יש להוסיף עוד, כי במסגרת המלצתו על יציאה לעבודה הניח שירות המבחן הנחה שקשה לקבלה כי העורר יוסיף להיות נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני (כך שיציאתו לעבודה תהיה על דרך פתיחת חלונות, להבדיל משחרורו ממעצר כפי שמבוקש כעת). לבסוף, יש לזכור שהמלצת שירות המבחן במישור האופרטיבי אינה מחייבת את בית המשפט (ראו והשוו: בש"פ 4289/18 סיאד נ' מדינת ישראל (17.6.2018); בש"פ 488/21 מדינת ישראל נ' עאסי, פסקה 21 (25.1.2021)). אין בכך כדי לשלול

בעתיד את האפשרות של חלופת מעצר השלובה ביציאה לעבודה, אך למצער דומה שטרם בשלה העת לכך.

17. לפני סיום, אציין כי בנסיבות שנוצרו טוב יעשו הצדדים אם ינסו לפנות אל בית המשפט המחוזי בבקשה לקביעת מועד נוסף או מוקדם יותר לדיון, והכול בכפוף ליומנו של המותב הדין בתיק.

18. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ז' באב התשפ"ב (4.8.2022).

ש ו פ ט ת
